

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Străinăt.:
Pe an cor. 12.—
— Un nr. 8 fill.—

OLTEANUL

INSERTIUNI

se primesc cu
prețul redus.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46, (casele l. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46, (casele l. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

PRIMĂVARA.

Vine, vine primăvara
Câmpul să 'mbracă cu flori
Și s'aud cântece sara
În crâng de priveghitori.

(Urmare și fine).

III.

Altcum, pe altă cale, nu-i scăpare
nu-i mântuire!!!

Cum să dea Dzeu omului, care
nu muncește? Cum să seceri dacă
n'ai sămănat? Cum să culegi roade
toamna dacă primăvara n'ai pus nimic
în pământ? Cum să ai vite bune dacă
nu le grijești? Cum să te folosești
cum se cade de animale (dobitoace)
dacă pe cari din păcate le ai, le lași
să flămânzească în grajduri legate fără
vină la iesle, ca nici batăr să-și poată
căuta ele hrana, apoi nețăsălate, ne-
spălate, și pline de balegi și gunoii,
— ear tu nefericitule, pe vremea aceea
scumpă fără muștrare de suflet și fără
a te gândi la ziua de mâine, la chinu-
tele tale dobitoace și la flămânzii tăi
de copilași, apoi la trudita ta de mu-
iere — sezi în crășma cea afurisită,
care a făcut din tine, om zdravăn ce
erai mai înainte: neom, slutit (schilodit)
la trup și întunecat la minte, care
acum în urma beuturii necumpătată
ești cu mult mai pe jos ca dobitoa-
cele, ești o slutenie (schilodenie) și o
batjocură între oameni, ești: rușinea
oamenilor și ocara lumii...

Ori apoi stând prin vecini, în
«minciuni» căscând gura fără nici o
treabă, ori clevetind pe unii și pe
alții, cari poate își văd cu mare sâr-
guintă și iscusință de lucrurile lor, —
ear tu îți prăpădești sudoarea ta și a
familiei tale de preste an și îți strici
și sănătatea, lăsând grija vitelor în
seama vr'unui copilaș fără pricepere
și fără putere chiar, ori în a vr'unui
servitor fără tragere de inimă și fără
frica lui Dzeu?! Sau în lipsa acestora
în grija sărmanei și chinuitei tale ne-
veste (soție), mâncată de toate năca-
zurile și relele și pe de-asupra impre-
unată cu 4, 5, 6 ori câți copilași i-a
dat bunul Dzeu! cari pe lângă sân-
ătate sunt bogăția cea mai ma-

re, ce ni-o poate dărui bunul
Dumnezeu.

Cum, Doamne iartă-ne! să le gri-
jească ea? A'și lăsa pușorii — de
multe ori flămânzi și goli — în casă
singuri, nu-i poate căs mici și fără pri-
cepere, să pot arde, pot aprinde casa,
ori pot cădea într'un vas (vedriță) cu
apă ori ca lături; p'afară nu-i poate
duce, căi ger și's goli și'i milă de ei
să nu înghețe, îngerații și mângăerea
mamei, că numai pentru ei suferă
toate chinurile vieții, — spune-mi acum
ce să facă biata femeie, de altcum
harnică și cu rândueală?! Spune-mi
te rog, că a-și dori să aud și eu un
răspuns?! Oh! lume, lume!! cum țai
pune nume, că ești ticăloasă și ne-
norocasă!!!

Dacă ai inimă și suflet, trebuie
să vezi și recunoști, că a pofti dela
femeia aceea, care are destul lucru
în casa ei, cu treburile ei, cu grija
copilașilor drăguții, da-ne-ar Dumne-
zeu cât de mulți, numai să fim oameni
vradnici și cu rânduială, ca să grijim
de ei, și să le agonisim cele de lipsă,
nu niște trudiți, și amărâți, cari să in-
curcăm lumea și să înmulțim numai
năcazul, făcând și pe alții să suferă,
din vina noastră!! Este a cere ce-i
preste puțință, este a fi un tiran rău
și un păgân fără nici o lege! Despre
aceasta însă la alt loc și de altădată
mai pe larg.

Și un nefericit, amărât ticălos,
nevoiaș și păcătos ca acela, crede că
poate să aibă ceva, crede căi poate
merge bine, crede, că poate da ina-
inte, crede, că pe aceasta cale poate
ajunge la bunăstare, îndestulare și mul-
țumire!? Nu — durere! de o miie
de ori — nu!!!

Acela are să fie în toată viața sa
un nemernic și un lipsit de toate, un
om urgisit și huiduit de toată lumea,
are să fie o sărăcie — lucie, un om
bătut de Dzeu, pentru păcatele sale,
un om care a nefericit o familie în-
treagă și poate pe mulți alții, în sfâr-
șit un om ne-om, care azi mâne va
trebui să-și părăsească casa, vatra pă-
rintească și țara de nevoie poate pen-

tru totdeauna și cu lacrimi în ochi
să ia lumea în cap, ca să te fericea-
ască în altă parte de lume: să ia bă-
țul pribegiei în mână spre drumul
Americii!!!

Și ce credeți, că va face și acolo
acel nefericit om?

Răspunsul vine de sine și e tare
scurt: Tot aceea ce a făcut și aici,
că: Nici din salcie pom, nici din mo-
jic om! Dar: nici din căne slănină nu
faci — pânăi porcul cu coadă!

Și aceasta o pot vedea și o pri-
cepe ori și cine, că cu lenea cu so-
mnul, cu afurisita de crășmă și cu
„coada mătii“ în gură, ziua și noa-
ptea, lucrătorea și sărbătorea nu
poți pune «boi în jug», nici pâne și
mămăliguță copilașilor pe masă!

Cine voește să aibă, trebuie să
lucre. Cine nu lucrează nu mănâncă, adecă:
n'are ce mânca — zice o zicătoare
cuminte (proverb). Cine nu lucrează
nu are, sau se bagă în datorii, cari la
urimă, tot la sărăcie, și cerșitorie,
il duc.

E veche, dar dreaptă și adevă-
rată vorba: Imprumutarea aduce su-
părarea. Și mai bine țaran în picioare,
adecă nedator, decât boer în ghe-
nunchi, adecă înglodat în datorii.

Deci: lucreți și câștigați cât se
poate de mult și păstrați (grijiți) ce
ați câștigat, dragii mei, și atunci veți
avea totdeauna cele de lipsă în casele
și curțile voastre și veți duce o viață
tihnită și mulțumită ori chiar — dacă
vă place... fericită!!

Din cele pân' aici zise, vedem
dară tare deslușit, că primăvara vieții
trebuie bine și înțelepțește folosită.
Căci dacă natura are mai multe pri-
măveri vârștra noastră omenească are
numai una singura și, pe carea, dacă
încă o cheltuiești pe nimicuri și cu
nimicuri, cu lene, trândăvie și desfră-
nări, amar, de tot amar ai să te că-
iești la neputincoasele bătrânețe. Căci:

Numai tu yârștă umană¹⁾

Primăvara una ai

Omule, ființă vană²⁾

Te gândești pe ce o dai?!

Deci, iubiiții mei frați, Români

adevărați, folosiți bine primăvara vieții, că acea dacă trece, să duce odată, nu o mai întâlnești nici-când în această viață, și oh! amar te doare inima pentru ce pierzi pentru totdeauna, pentru vecii vecilor!!

Dar atunci e zadarnică orice tânguire, ori-ce plângere, că ce s'a dus, nu mai vine, ce a trecut, nu se mai reîntoarce.

Deci cu adevărat zice poetul:*)

Fericit, când te doboară
Anii, să poți cugeta,
C'ai avut o primăvară
În scurtă viața ta.

Fericirea femeii.

(Urmare).

Multe mame se vor întreba: Dar oare cum se încep, ca să fac copii mei fericiți? Dar oare mamele acestea, cari pun atari întrebări, păzitău ele copii lor din frageda tinerețe, avu-t'au ele grije asupra și celei mai mici dezvoltare a simțului copiilor și aparat'au ele copii lor de enervări și iritațiuni?

Numai iubirea singură, iubirea mamei îngrijitoare, și neobositoare, poate nobilita pasiunile și patimile periculoase a copilului.

Voința e ceva născut în om, proprietatea sa interioară, o facultate a spiritului, care se manifestează, ca dorința și cerința, precum și ca pretenzia, cari firește că pot fi folosite, dar și stricacioase, și pentru aceea voința copilului trebuie supraveghiată și ținută în coardă.

Educațiunea copiilor trebuie începută în zilele prime ale vieții.

Copilul cel micuț, numai de câte-va zile, știe bine, că prin sbieratul său, te chiamă ca să-l ridici puțin, și dacă îi satisfaci dorința, îl întârești în o însușire rea, care este în stare de a se forma în resfețatură. Copilul trebuie să învețe a simți, că numai atunci, când află mama de bine, se va considera sbierăturile lui, și dacă nu'l dedai așa, vei deveni sclava copilului.

Ești emoționată de bucurie, când auzi prima oară cuvântul „mamă“ de pe buzele copilului tău, și fugi la tata buna, mătușe, servitoare, ba la toată lumea, ca să admire aceasta fii-

1) Vârsta omenească.

2) Ființă deșartă, fără pricepere, fără judecată.

*) Poet se numește acel om învățat, care are iscusința dela Dzeu dată în așezarea potrivirea vorbelor după oare-care măsură și rândueală la facerea cântecelor, versurilor — poeziilor.

ință mică. Ba vin cunoscuții, și așa zicând, faci copilul să se producă, arătând la toți facultățile și însușirile lui, dar firește că uiți, că prin acestea manevre pomenești și escitezi în copil o însușire rea, periculoasă, fudulia. Deci mama trebuie să ia singură în mână, educațiunea copilului, căci când încrede educațiunea la mâni streine, din cel mai draguț copil, se naște o păpușă de modă.

În multe cazuri se folosesc mijloace greșite, pentru de a induce în copil ascultarea. D. ex.: Dacă îl chemi la tine și el nu se mișcă, îi promiți zaharicale, ectr. și atunci vine în fugă. Ști atunci, că în ce mod ai să tractezi cu el și, dacă continui în acel mod, în fine copilul numai pre lângă plată va face ce-i demânzi, deci, s'a însușit deja altă patină rea.

O mamă, dacă e și ocupată cu alte obligăminte — nici odată nu e ertat să negligeze cea mai sfântă datorie, adică educația copilului, cel puțin o oară pe zi să se ocupe cu copilul, pentru de a-i forma spiritul și inima și ale ținea carate.

Foarte instructiv sunt poveștile despre oamenii cei buni și cei răi, și dacă le descrii, ce e bun, mareț și mare, dacă le esplici, ce e frumos, ce e adevăr, copii fără de a observa, va asculta poveștile mamei iubitoare. Mama să se roage cu copii, să-le arete, că mai este încă cineva mai mare ca noi, și preste noi, care cu iubire și bunătate ne conduce pe toți, care ne pune încercări, și care pe cei buni îi laudă, ear' pe cei răi îi pedepsește. Mama să ia parte la durerile și bucuriile, la jocurile și ocupațiunile și cele serioase ale copiilor săi.

O jucărie potrivită, este păpușa pentru copilă, căci se esercitează în joc pentru chemarea sa.

Și pe îmbrăcăminte trebuie pus mare grijă, când are copilul de a se juca, să-i dea mama îmbrăcăminte potrivită, ca nu în decursul jocului să-i facă mereu observări, și imputări, că nu e permis cu vestmintele acelea a se juca în nisip etc. căci prin aceea i se detrage copilului libertatea voinții.

Mamă, îngrijește, ca să se conserve în copilul tău, însușirile naturale, — căci atunci însușirile acestea, toate vor contribui, ca iubirea să se perfecționeze în atare mod, încât să devină fericiți.

„Dacă a-ți merge voi domnișoa-

relor și fetelor cu toate, drumul inimei și dacă mai bine a-ți suporta durerea iubirei, decât fericirea problematică a iubirei superficiale“. Iubirea vine din interior și e bogăția extremă a femeilor, este puterea lor, cu care sunt în stare a punți tot, dar firește că nici nu eschide și cea mai mare durere, și numai inimei curate i-e dat, ca să reeasă din lupta aceea ca învingătoriu.

Cât de puține, pot fi în vremea noastră a materialismului, să asculte inimei proprii, când se tractează de a-și alege un soț. Mamele din era cea modernă a educațiunei, se încearcă foarte des de a seca în inimile fiicelor lor ori-și-ce imbobocire a simțirei inimei nobile, înainte de ce înflorește. Foarte greșit este, când se face fiica atentă a nu se amoriza, dacă respectivul nu dispune de revenii însemnate, de rang și poziție înaltă, și dacă totuși s'ar întâmplă, plânge mama lacrimi fierbinți, ear tata i ține o predică strictă, ca și când ar fi comis cine știe ce crimă, și sermana fiică, carea numai cu un moment mai înainte mulțumea lui Dzeu că i-a așezat iubire adevărată în inimă, stă ca o păcătoasă. Până acum a știut, că iubirea e cea mai mare fericire, ear acum tocmai părinții zic, că iubirea e păcat, și că iubirea adevărată începe la punga cu banii și la rang și poziție. Și tocmai așa se întâmplă în cele mai multe cazuri și cu tinerii noștri, cari își caută soții.

Deci un mare păcat comit acelea mame și acei părinți, cari desprețuiesc fiicele și fii lor în atare mod, că conduc copii la brațul unui bărbat sau femeie, pe cari nu'l iubește, dar trebuie să se predea, căci îi poate face toate plăcerile, — căruia are de ai jura înaintea altarului credința, pe care să'l iubească în bucurie și durere până la moarte, — dar la care numai voința părinților îi leagă.

O fiică, care se mărită după un bărbat, sau un tinăr, care ia în căsătorie o fată, pe cari nu o iubește, nu numai că perde autoritatea tuturor celor ce cugetă nobil, dar și propria autoritate și-o perde singur.

Fiecare mamă și tată să se rețină de a nimici cu mâna crudelă, fără milă, toate florile și bobocii din inima cea tinăra; și să ne dăm toată silința a crește fiicele noastre pentru de a ferici și a fi singure fericite.

NOVÁK JÁNOS
MAGAZIN DE MODĂ
pentru Dame și Domni.

Mare deposit

în pânză de in și în diferite pânzării.

CHIFOANE

dela cea mai renumită fabrică

a lui Benedek Schroll's Sohn.

Firește, că este foarte corect, când mama cercetează, că oare va afla copilul ei fericire în iubire, — numai la judecarea aceasta — nu e permis a lua exteriorul în conziderare, ci interiorul celor ce se iubesc, avuție, putere și alte atari lucruri, sunt bunuri trecătoare, dar aceea, ce zace în internul peptului nostru, nu ne poate nimeni smulge.

Cine ș'a dezvoltat simțurile nobile și bune în peptu-i, acela nici când nu va fi de tot nefericit. De exemplu: Un tinăr iubește o fată, încă din anii tinerețelor, ca copii și iubirea s'a potențiat în atare măsură, că crede că ar trebui să moară, dacă nu o va posedea, dar încă nu are pozițiune, pe când alții, sunt mai cu stare și vede că unul din aceea se aproprie de adorata sa. Într'o seară o întâlnește în grădină și nu se poate stăpâni, ci o ea în brațe și o întrebă, că 'l mai iubește? iubita zace fericită în brațele iubitelui și își jură de nou iubire și credință. Și se căsătorește. După câțiva ani, suspină bărbatul că nu poate să-i facă nevastei sale alte plăceri, ci trebuie să se lupte pentru susținerea familiei sale. Ea plânge, că nu'l poate ferici, așa după cum ar dori. Ea poate că și crede, că au pierdut din iubirea cea veche a bărbatului, căci iacă ea nu se poate îmbrăca așa de galant ca altele și nu e așa frumoasă ca vecina, și așa își exprima și părerea de rău, că mai bine făcea dacă se mărita după acela, pe care i l'au recomandat părinții, căci azi era avuți și

nu avea grijă de ezistență. Deci cum se exprima afirmarea, că fericirea este numai în iubire? Pentru ce multe din căsătoriile încheiate numai din iubire, devin nefericite?

Pentru că cei ce iubesc uită, că da în iubire poți trăi, însă nu din ea.

Viața face atâtea pretenziuni, că-rorora trebuie să satisfacem. Cei mai mulți oameni cred, că dacă se iubesc trebuie să afle și fericirea, însă uită, că viața este o luptă din care a eși învingător e în sine un mare noroc.

Femeia, care să se fericească, pe lângă iubire, trebuie să mai aibă și o consoață, — „datorința“.

(Va urma).

Cetitul și folosul lui.

(Urmare din Nr. 3)

III.

Așa stăm și cu cărțile și cu scrierile pentru popor, cât se poate mai rău, căci după cum am arătat cu pildele dintrul trecut de un rău, ce te-a ajuns, cu greu te poți scăpa, ori din contră chiar te prăpădești cu desăvârșire.

Aveam cărți și puține și între acestea multe rele, căci acelea nu urmăreau luminarea și bunăstarea poporului, ci mai mult stoarcerea (exploatarea) și umilirea lui; ear acelea puține, cari totuși se scriau, tipăreau și răspândeau cu gândul bun și curat, aveau mai întâi chemarea de a dovedi străinilor și dușmanilor neamului și graiului românesc: Obârșia (originea) și trâncicia neintreruptă (continuitatea) a acestui neam și a limbii sale pe piazurile acestei iubite țări, care în vremurile bătrâne se numea Dacia, după numele locuitorilor ei de mai înainte, unde apoi am fost sădiți de părintele neamului românesc, de strălucitul împărat Ul-

piu Traian! Așa erau timpurile și de mai târziu și așa cereau împrejurările, ear prin cetirea cărților, prin aceasta să făcea foarte grea și anevoioasă, căci trebuia să cunoști mai întâi alte limbi, ca să poți scrie și ceti românește! Deci erau multe pedicile și legion dușmanii, cari urau pe Român și voiau să'l stearpă de pe fața pământului și din cartea neamurilor!!

Cine ne-a purtat grija și ne-a ajutat ca să trecem preste atâtea nevoi și totuși să ieșim la lumină, se vede și din aceste versuri:

Ah! timpuri foarte grele
Trecură preste noi;
Peream sigur în ele
De nu erau eroi.
De nu *Dumnezeirea*
Pe noi ne-ar fi condus
Cunoaște-ți voi mărirea
Părintelui de sus?!

Lui Dzeu avem dar să-i mulțumim mai înainte de toate, dacă și noi suntem astăzi ceea-ce suntem, — căci fără ajutorul lui Dzeu, de mult n'ar mai fi nici pomenire de noi!

Trecut'au și acele grele încercări preste neamul nostru și preste părinții noștri, cari ne-au lăsat moștenire o dulce și frumoasă limbă — cum trece unda, valul potopului turbat preste țarinile, fanațele (luncile), cu sămănăturile și ierburile șesului întins și neapărat! Dar:

Așa zice un proverb român
„Apa trece și pietrele rămân!“

Poate-că bunul Dzeu, Părintele neamurilor, a pus numai la încercare poporul românesc, că oare vrednic este el, să se mai numere în rândurile altor neamuri?!

Poate el oare să se opună furtunelor, ce s'au descărcat (năpustit) asupra lui cu toată furia turbată și, că oare acest neam, supus atâtor ispite și prigoniri nebune și păgâne, este oare vrednic (merită) o soarte mai bună ca să se poată bucura și el cândva

FOIȚA.

Impresiile unei excursiuni.

De când au apărut „Olteanul“, s'au mai curățit și aerul de miasmele, ce le-a imprăștiat redacția „Țara Oltului“, care foaie a fost odată întemeiată de trei proprietari cinstiți și acum a devenit „Calicul Făgărașului.“

Individul acela — după cum potrivit îl numește corespondentul A. în Nrul prim al Olteanului — unde ajunge, i treaba lui, dar îl lăsăm unde a înoptat — eu vreu să istorisesc pătania mea dintr'o călătorie.

Pentru orientare dau sfatul acelora, cari au afaceri în Sebeșul săsesc, sa folosească linia ferată Făgăraș-Sibiu, Kiskapus-Alvinț-Szasz-Sebes, sau mai practic Făgăraș-Brașov, Kis-Kapus, Alvinț și apoi Szasz-Szebes, căci dacă pleci cu trenul de după amiază din Făgăraș și folosești linia ferată Fogaras, Sibiu, Seliște, Mercurea, Szasz-Szebes, atunci ai pățit-o ca mine, căci dacă din Făgăraș până în Sibiu nu strivește sau sdrobește locomotiva vr'un vițel sau drigană (bivolită) ajungi la 9 oare noaptea în Sibiu, eu mai norocos am ajuns numai 3 sferturi la 10, căci între Vestemi și Șelimber, pe câmp s'a oprit mașina, ca să luăm autopsia cadavrului respective a osămintelor imprăștiate a unui vițel strivit de mașină.

În Sibiu am romas 4 oare, căci numai la 2 după miezul nopții continuă locomotiva calamitatea vicinală; dar' e vorba, cum am petrecut timpul? Asta e interesant.

Mă dau jos din tren și intru direct în restaurațiune, unde las o straiță de pele în îngrijirea chelnerului, până ce mă reîntorc din oraș, căci am fost scris curelarului Nusbacher, care știe lucra biciuri, ce sunt a se aplica contra lătratul cânilor, vină el și din vr'o redacție călicească să-mi vândă o colecție.

Nu află stăpânul acasă, ear o calfă îmi spune că știe de comandă și tocmai în afacerea aceasta importantă e dus șeful său la Poplaca, ca se procure material potrivit și me-a promis că va trimite instrumentul comandat, ear până atunci putem folosi petri. M'am reîntors ear în restaurațiune la stație, și lângă 3 deci de vin am cetit toate gazetele, până ce a plecat trenul către Copșa mică — ear la 1/2 12 oare noaptea, rog chelnerul să-mi aducă și gazeta ce o cetise alt domn la masa vis-avis, dar acesta îmi răspunde: „Domnule, noi închidem restaurațiunea, pardonează, că nu mai ai timp de cetit“. Bine, zic eu, tocmai voiam să mă retrag la odihnă, noapte bună, și es, întru a 2-a ușa în sala de așteptare clasa a II-a scot țolu din straiță și socoteam: e 1/2 la 12 până la 2 sunt două oare și jumătate, ce somn se mai trag până atunci, numai cine mă pomeneste? O să zic la vre-un servitor. Nu isprăvisem

bine cu planurile și iacă intră în sală un încheat, păzitor de noapte, cerberus sau știe Dumnezeu ce slujbă va mai fi având, destul, că în limba statului și cu măciuca ce o avea în mână, îmi arată, că sala de așteptare se încuie.

Bine, zic eu, poștește încuie, tare mă bucur, că nu mă va deranja nimeni în somn, numai te rog pomeneste-mă 1/2 la 2 oare, că plec către Sebeșul săsesc.

La acestea agrăitul meu zice: „Dle, nu's dispus de glume, fi bun și eși afară ca să încui sala“.

M'am încercat a-i dovedi, că sala de așteptare a făcut'o pentru călătorii cari așteaptă plecarea trenurilor? sau crede dlui că numai de flori de măr, să stea încuiată? — dar toate încercările a fost zadarnice, căci bine frumușel am trebuit să cedez și m'am pomenit pe stradă, unde până la 1/2 la 2 când s'a descuiat ușa, încontinuu m'am preumblat.

Eu nu am mai intrat nici în sală, căci îmi era și teamă, să nu facă păzitorul meu acum altă basaconie și să mă încuie în sală, căci îi amintisem, că voiu scrie ponoslu în cartea dela gară, dar n'am mai scris, ci eșind pe peron, ma'm suit în un cupeu singur singurel. Mă fac comod și'mi propun că nu mai las pe nimenea în cupeu până în Sebeș și pentru asigurare și încui ușa și după ce-mi revidase deja și biletul mă culc, fiind tare

de razele luminei științei în dulcea sa limbă românească și de libertatea individuală și națională, că adevărat să fie și el stăpân deplin pe țara și pe soarta lui?!..

Și cu toate prigonirile și nevoile, ispitirile a ceea ce au fost de lipsă, ba au fost chiar de o nespuse de mare lipsă (necesitate). Căci: Gânjul prin foc să gănjuiește, omul prin frecări și lupte să oțălește. Și precum și aurul numai în foc să lămurește, așa un individ (un om singuratic) precum și un neam întreg (o națiune) numai prin multe lupte, nevoi și frecări sociale, poate să se ridice la treapta și locul ce i-se cuvine în lumea aceasta, ca popor, ca națiune deosebit de alte neamuri, cu altă fire și cu alte porniri.

Nimic nu se poate câștiga în lumea aceasta fără muncă, fără greutate și fără luptă, *căci lupta este viața și viața fără sbuciumări și fără luptă nu poate fi*, căci ori-și-ce lucru, câștigat pe cale ușoară și fără mari greutăți, nu se prețuiește nici odată, ca ceea ce s'a câștigat cu greutățile cele mai mari, une-ori cu vărsări de sânge și de multe-ori chiar cu prețul vieții unuia sau a mai multora.

Deci ajungerea ori-și-cărui scop (țintă) în lumea aceasta, cere luptă și jertfe și de multe-ori chiar jertfirea vieții însuși — cum s'a zis pentru câștigarea (triumful) cauzei și pentru deplina izbândă!

La lucruri mari însă, trebuie oameni mari, oameni neșovăitori, oameni cu bărbăție, oameni cu lăpădare de sine (abnegațiune), viteji-uriași (eroi giganți) în fața scopului (țintei) ce se urmărește: *scopul sfânt numai să se aibă în vedere mai pe sus de toate și nu micile și neînsemnatele câștiguri personale, materiale, trecătoare... isvorâte dintr'un creier bolnav și o minte îngustă și întunecată, căci binele vremelnic al unuia ori al vr'o câtorva nu este bunul unui popor întreg. Moisi s'a lipsit de bunătățile curților faraonilor, pentru desrobirea ne-*

mului său, strâns cu lanțurile sclăviei (robiiei), măcar că pentru el era foarte bine acolo. Să cugetă oare la aceasta micii și mărunții negustorași?!..

Între pahară pline, la mese întinse, prin celea birturi, lenevind și dormitând ori clevetind și calumniând, după obiceiul zilei de azi — nu se schimbă stări rele de lucruri și nu se pot câștiga nici drepturi.

Atât de oamenii (individii) singuratici, cât și mai cu seamă de neamuri (națiuni), cari nu voesc să fie strivite de alții și să apună.

Hărnicia (energia), stăruința (inștința), statornicia (perseverența), curajul și vitejia (eroismul) și nestrămutata credința în izbânda deplină a cauzei (dreptului) pentru care se luptă, sunt armele, cu cari trebuie să fie provezuți ceice au datorința și chemarea să facă îndreptarea unor lucruri și stări rele în sinul unui neam sau chiar a societății omenesști preste tot (în general) ca alcătuire de stat, alunecată pe căile neomeniei (imoralității) și necredinții în Dzeu (ireligiozității).

Așa ne aflăm noi ca neam în acelea vremuri trecute și de grea încercare.

Străinii pătrunseră ca lacustele în hol-da neamului românesc și făceau mari stricăciuni și pagube; ei aveau numai un singur scop (țintă): *înălțarea (înavușirea) lor și nimicirea noastră — cu banii noștri!*

Bunul Dzeu a crezut însă atunci, că paharul suferințelor noastre ca neam e plin, e plin chiar cu vârf și acum prin fiii cei mai aleși ai neamului ne-a dat să vedem, zorile reinvierei (redeșteptării) noastre naționale.

Atunci a profetit poetul;

„Viitor de aur Românimea are

Eu prevăd prin secolii a ei re'nălțare!“.

(Va urma.)

Faceți-vă copii neguțători.

În fiecare comună aflăm neguțători: cărciumarul și boltașul. Neguțătorii sunt cei mai bănoși oameni, mai bănoși și ca meseriașii, cu dreptul putem zice căs „putrezi de bogați“. Așa e dragii mei, dar vezi și aci e rău, că acei neguțători nu's de ai noștri, sunt streini par'că la ai noștri nu le-ar sta bine a fi oameni cu stare.

Și știți prea bine cum ajung oameni cu stare din nimic. În câte comune n'avenit jidanul cu sdranțele în cărpă, începându-și aproape cu nimic negustoria și azi e „cocon“ în sat, nu numai domn.

Noi, cu toate că avem moșie proprie, stăm să luăm lumea în cap, de traiul cel rău. Și de ce oare?

Nu suntem destul de desfăcuți la dovieac, le luăm toate în glumă, nu trăim cu cumpătare, nu cibzuim cum ar fi bine a lucra ca să dăm înainte.

Apoi de a ne face neguțători, te-a ferit Dzeu, doar nu suntem jidani să umblăm cu zdranțe. Măcar o! Doamne, cât de ușor își câștigă banii neguțătorul. El nu bate cu ciocanul, nu dă cu barda, nu asudă în soare ca plugarul, fără coala la adăpost îi duc banii acasă pe de-agata.

Veți zice, că avem și noi românași de ai noștri cărciumari și boltași. Da, și eu recunosc, dar numai unde și unde, ș'apoi ai noștri saracii 's tot gata a bancrota. De ce?

Vezi că noi îi căutăm numai când cerem beutură și marfă în datorie, când avem bani cumpărăm dela streini. Suntem învidioși al naibei, ne pare rău de fericirea de-aproapelui, din contră ne bucurăm de nefericirea lui.

kădem cu hohot, de fală, în auzul lumii, pe creștin de ai noștri care și-a jertfit tot cu gândul numai să ne poată scoate din ghiarale streinului și când coala ne sprijinindu-l noi, ajunge la sapă de lemn din om de frunte și cu stare.

obosit de atâta preumblare din Sibiu am și adormit

Voiu fi durmit o jumătate de oră și mă pomenesc scuturându-mă cineva de cap și altul de picioare, fiind tare somnuros, credeam că e zăvodul și caut după revolver, dar atunci o voce de femeie strigă în limba nemțesească „lasă-l în pace, nu vezi că scoate pistolul“. La strigătul acela mă pomenesc, și văd în jurul meu un Domn, cu o doamnă și 5 copii, unul mai mic ca celalalt, mă liniștesc, cer scuzele și fac loc, și trenul se mișcă tot așa de încet mai departe. Ba acum începuse un copil a plânge, Domnul ofta și suspina tot mereu și era legat la un ochiu. Fiindcă studiasem odată și ceva din medicină, îi zic: fi bun desleagă-te se văd că ce e cu ochiu, și deslegându-se mă uit ca un espart scot din tașcă o glășuță cu cocain muriaticum, care îl purtam pentru durere de masea, îi torn câteva picături în ochi și îl leg eară și îi spun să stea liniștit.

Medicina mea a ajutat, că până în Sebeș nu a mai lamentat, dar eu firește că nu am mai putut dormi, făcându-se ziuă, copiii se jucau, ba se mai și inghioldeau, Doamna povestea că au numai 19 copii dintre cari 12 feciori.

Mă cugetam în mine, nu-i mirare că îl dor săracul și ochii. Și ce povară pe bietul om? Eram la 7 oare dimineața în Sebeș, unde nu s'au schimbat mai nimica, nici zidiri nouă

nu sunt, e un sat orășit, e tocmai așa cum era acum 25 de ani, când era pe-aci să mă fac căpitanul orașului.

Având afacere la judecătoria, m'am îndreptat într'acolo, era ușor de aflat, căci tocmai dărăma o parte a edificiului din evul vechiu, unde se afla sala de pertractare. Dacă se bagă odată călămitățile de om, apoi se țin lanț de el și după ce s'a scoborât din tren, așa și eu mine.

Cu ajutorul judecătoriei voiam să mă întâlnesc cu nește cunoscuți vechi — ba ceva chiar și neamuri spirituali — pe cari nu le văzusem de zeci de ani, și încercând mai întâi întâlnirea mai în apropiere, adevărat în Sibiu, acolo mi s'a spus, că sunt duse deja cu totul la Sebeșul săsesc, iar acum când le caut acolo, is duse iar la Sibiu. Acum nu-mi rămâne altceva decât să le cat în Satul împăratului, doar acolo tot ne vom putea întâlni.

Ne mai având alt lucru, am cercetat locurile mai însemnate din oraș și anume: întâi magistratul despărțământul polițienesc, în legătură cu afacerea mea — dar nici acolo nu m'am putut pricopsi, deci m'am dus la hotelul prim a lui Stolz ca să-mi vărsămănia în un pocal de bere, care era acceptabilă, dovadă că am repetat-o. Plătesc și întreb pe chelnerul, că ce ar fi mai de însemnătate de văzut în Sebeș?

„Du-te Domnule la promenadă, în parcul cu lacul cel renumit, acolo ai distracție,

că mi se pare, și azi concertează capela orășănească“.

„Mulțam dle chelner, vezi tot e bine dacă întreb, îmi ziceam eu, mă duc acolo, ce să stau eu în crișmă, mai vezi oameni și auzi musică. Nu e departe vre-o 200 pași de la Stolz și eacă intru în locul cu noroc.“

Dar ce să vezi, afurisitul de chelner m'a păcălit, căci nici nu seamănă a promenadă, e o grădină, dar nici grădină, un loc pustiu pe cărări sunt bolovani, gunoi, zdrănce și alte necurătenii, sub umbra unei răchite dormeau niște familii de țigani, corturari, la o depărtare de vr'o 50 pași se infățișează un lac în estensiune de cel puțin un jugăr și o larmă, un chiot, o cârțicură, nește tonuri false, reprezentând nu numai toate glasurile, ale școalei muzicale, dar jumătăți, pătrări, optaci de ton, toate falsificate, — stam înlemnit în loc, pe gânduri, dar de larmă, care samănă mult cu tumultul ce s'au înscenat la adunarea generală a Reuniunii femeilor române din Făgăraș, nici cugeta nu puteam, ci admiram paciența vecinilor cari locuiesc împrejurul tăului, cum de suferă atari lucruri, Broaștele din tău cu milioanele cântau ziua și noaptea într'o formă. Și cântecul acesta mi l'au numit mișelul de chelner, concertul capelei orășănești.

Văzând o grupă de băeți mă apropiu de ei și îi întreb, că pentru ce nu casează

E bine asta fraților? Puneți mâna pe inimă și mi spuneți, așa ne învață pe noi scriptura ca creștini?... Și apoi afară de aceasta, de ce nu pricepem că acei creștini binele nostru ni'l voesc și de ce nu ne e nouă fală, cu un om de ai noștri ajuns la stare bună?

Să sprijinim cărciumarii și boltașii, ieșiți din sânul nostru, căci pe noi ne sprijinim. Să fim ca frații unii cu alții și înșine ne croim fericirea văzând cu ochii, altcum ajungem de răsul lumii cu toții din par în par cum se zice. Și să credeți că'i așa, căci „azi noi rădem de unu, doi, și mâne patruzeci vor rade de noi“.

Să ne luminăm și noi un pic la cap, urmând pe căile cele bune, că încă nu e târziu, să nu lăsăm a ne ajunge flacăra la degete, căci apoi vom îngropa și fericirea copiilor noștri pe veci.

Deșteptați-vă fraților și vă dați copii să învețe și neguțătoriile, ca să faceți din copii voștri neguțători harnici spre binele lor și fala neamului nostru.

Comitetul comitatens central electoral a satorit în ședința din 17 Aprilie a. c. în mod provisor registru alegătorilor de deputați dietali cu valoare pe anul 1910, și prin edictul estradat și publicat, reaceară pe cei interesați, adecă, cari nu sunt luați în registru, dar au drept de-ași înainta reclamațiile până în 15 Mai, iar aceia cari au ceva observări contra unuia sau altuia, a-și înainta observările din 15 până în 25 Mai a. c. la notarul comitetului. Dispozițiile acestea sunt bazate pe art. de lege XV din anul 1899 și art. XXXIII din anul 1874.

orașul, lacul acesta, sau să nimicească cântăreți?

Unul dintre cei agraiți mai isteț îmi respunde, că de căsarea tăului nu poate fi vorbă, căci tăul aduce venit orașului, să folosește pentru prăsilă de broaște, primăvara se vinde carnea de broaște și se și esportază cu lăzile cu vagoanele în streinătate, apoi și locuitori din oraș mai prindici-colea câte una.

Ce să cred? vorbește băeatul adevărul sau numai vrea să-și bată joc de mine?

Mă întore, și întonând corul un marș mă depărtez din locul de escursiune al Sebeșenilor, ducând cu mine zurzuitul și clocoitul broaștelor din tăul orașului — drept suvenire.

Voiam să cercetez stabilimentul de lem-nărie a firmei renumită Baiersdorf, dar fiind o jumătate oară depărtare afară de oraș, nu am putut merge, căci perdeam trenul și apoi aveam și mai mari calamități.

Apropos, uitasem a-ți împărtași Dom-nule, că foaia „Olteanul“ a cucerit pe toți cei cu inimă, la stațiune în Seliște și Mercurea era mai multă nație adunată și li-se cetea din „Olteanul“ le-au plăcut și i-am auzit vorbind trimitem și noi cele 4 coroane căci de multeori dăm banii aceia pe alte nimicuri, foaia ne place, e bună. Numai să vă feriți ca de „ucigal“ să nu cădeți în urmele „Țării Oltului“.

„Stan Pățitul.

NOUTĂȚI.

Invitare la abonament:

pe anul acesta va fi . . . 4 cor. — f.
pe un jumătate an . . . 2 c. 50 fil.

Pentru România și străinătate:

pe acest an va fi 10 cor.

— Un număr 8 filleri. —

Cei ce colectează 10 prenumeranți, al 11-lea îl primește gratuit.

Rugăm pe toți sprijinitorii foaiei „Olteanul“-ui a-ne trimite abonamentul fără întârziere, observând, că toți acei P. T. Domni cari nu returnează cei trei numeri espedați, se consideră de abonenți.

— **Redacțional.** Ni s'a făcut din unele părți reproșuri, că foaia „Olteanul“ ar sta în serviciu a unei dintre cele două partide făgărășene. Abstragând, că la noi în Făgăraș azi nu poate fi vorba de partide politice sociale, căci neînțelegerea ivită la Reuniunea femeilor române gr. or. nu a format partide politice sociale, ci acelea fracțiuni electorale reprezintă așa zicând în o cestiune mai mult privată numai opinia-ne sau convingerea unuia sau altuia, și dacă ziarul „Țara Oltului“ ar fi fost cu tact ziaristic și n'ar fi degenerat în atacuri, până azi era liniștea și înțelegerea restabilită. După cum am întonat în programul nostru, noi am conservat și conservăm și pe viitor cea mai mare obiectivitate, tocmai când s'ar forma partide, vom sta afară de ele, nu deschidem coloanele foii noastre pasiunilor particulari, ci avem intențiunea cea mai bună a contribui din răspuțeri pentru îmbunătățirea stărilor noastre sociale, dar vom lucra hotărât și pentru eliminarea răului și împedecarea pericolului, ce ne amenință. Dacă „Răspunsul“ dat în urma atacurilor din „Țara Oltului“ s'a tipărit în tipografia noastră (tipografia tipărește ori cui, orice lucrare) e încorcel și nemotivat a deduce, că foaia „Olteanul“ aparține celor din Răspuns. În afacerea aceasta suntem de tot imparțiali după cum vom fi și în alle afaceri homogene.

— **Regele în Budapesta.** Majestatea Sa a sosit în 5 Mai seara în Peșta, fiind însoțit de adjutanții contele Paar, baronul Bolfras, Brom, majorul Spanyik și Horryor, secretarul Daruváry, medicul Dr. Kerzl, subcolonelul Margutti, baronul Nagy, căpitanul Than-Kossel și alții. Trenul a fost condus de directorul căilor ferate Ludvigh și inginerii Winther și Braun. La gară s'a prezentat primarul Capitalei și prefectul poliției, căci primire oficială nu s'a făcut. Sosind trenul la gară, Majestatea Sa în uniformă de general s'a scoborât și a adresat câteva cuvinte primarului și prefectului poliției și a intrat în sala de așteptare de unde apoi cu suită a plecat spre trăsurile curții cari se aflau înaintea gării, unde era câteva mii de muncitori adunați și așteptau să poată aclama sufragiul universal, în momentul când Majestatea Sa va eși din gară. Poliția luase toate măsurile de precauțiune. Aclamările puternice a răsunit în toată ordinea și Majestatea Sa cu câteva minute înainte de 7 oare a sosit la Palat unde a fost primit de mareșalul curții, iar în apartamente de cătră archiducesele Gizela și Augusta și archiducele Iosif.

— **Timpul—vremea.** (Ploaie, ninsoare, țințarică, grindină): Eram în toiul primă-

verei! Cu toții eram dedați cu zilele cele calde și plăcute de primăvară, ce urmau de un timp incoace.

Așa ne-a aflat și sârbătoarea cea mult dorită a plugarilor: Sf. George. O zi mândră a fost și aceasta — o zi de Mai! Cătră seară însă a început o ploaie mănoasă, care sămănăturilor le făcea mult bine, însă preste noapte — ca prin minune, s'a schimbat ploaia în ninsoare, ca în dricul iernei, nîngând toată ziua Vineri, Sâmbătă apoi și Duminecă după Sf. George (în 7, 8 și 9 l. c. n.); ear Duminecă noaptea a căzut o brumă groasă ca în luna lui Noemvrie toamna. Vineri seara în 30 Aprilie n. după o ploaie a urmat însă grindină de mărimea nucilor pe la Făgăraș și în comunele din prejurul Făgărașului de cătră munte, care pomilor, încărcați de floarea primăverei, apoi de a „iernei floare“ — li-a pricinuit mari stricăciuni, asemenea legumelor; dar sămănăturilor de primăvară, nefiind răsărite nu le-a putut face stricăciuni, nici celor de toamnă, nefiindu-le eșit încă «nodul» — cum zice poporul. Totuși grindină, cu tunete și fulgere, pe timpul acesta e o raritate și a pus pe gânduri și pe bătrâni, cari spun, că așa ceva n'au mai pomenit pe vremea aceasta. Culmile munților de mează-zi, ale bătrânilor Carpați, până jos în vale sunt acoperite de un strat nou și gros de zăpadă ce a căzut în zilele acestea preste cea veche — gândești că'i pe la moș Crăciun! Ce lucru ciudat! Pe culmi iarnă, pe poale primăvară, zăpada rece, dă mâna cu frunza verde! Când scriem acestea rânduri, razele soarelui ne zimbesc iarăși prietinesțe, iar zăpada de pe munți sclipește într'un alb de tot «alb» — ști curat ca «zăpada»! Fie însă pe deplin voia Tatălui celui de sus. Și aceasta va fi poate numai răspata faptelor noastre creștinesți! u. m.

— **Gheață zăpadă și vânturi.** În zilele trecute atâtea nenorociri s'a întâmplat în urma vânturilor mari pe mare, de suma celor ce a căzut în undele apei întregi numărul de 200 ear a celor rânjiți 400. Paguba ce sau cauzat prin nimicirea corăbiilor și marfurilor să urcă la mai multe milioane. A căzut zăpadă și la noi în Transilvania și a și brumat încât e mare temerea că pomii și vilele va fi suferit.

— **Adunarea generală a Astrei** se va ținea pe la sfânta Marie mare a anului curent în Dej. La epistola Comitetului central, inteligința în frunte cu deputatul dietal și director al despărțământului DI Dr. Teodor Mihali a invitat asociațiunea acolo. Sunt frumoase serbări proiectate, concert, escursiuni etc. La timpul său vom împărtași și programul. Făgărașul când va invita asociațiunea.

— **Iubileul tipografiei din Arad** s'a serbat în ziua de Sfântu George, când s'a implinit 30 de ani dela înființarea tipografiei prin actualul, Metropolit Eselenția Sa Ioan Meșian, care a lăsat'o apoi diecezei ca proprietate. Tipografia se ocupă mai ales cu tipărirea cărților bisericești și scolastice.

— **Unei strade** din Viena i s'a dat numele fostului primar din București «Cantacuzino» despre ceace primarul Vienei Dr. Carol Lueger a încunoștințat pe fostul primar al Capitalei românești.

— **Alexiu Ardelean** notariu în comuna Cherechiu vinea în una din nopțile trecute pe drumul Șiriei cătră casă, când

s'a întâlnit cu o caravană de țigani, cari a sărit la el și voia să-l tragă de pe cal, urmărindul până în apropierea comunei. Numai cu mare forțare i-a succes a scăpa din mâna tâlharilor.

— **S'a perdit.** În 11 Maiu 1909 st. n. a perit din casa mea un cambiu în preț de 10 fileri neîntregit deplin, scris pe fața de acceptant George Pop și soția Eva n. Mesaroș și un garant Rovin Balea pentru reînnoirea unui împrumut de 140 cor. la institutul „Șincana” în Ó-Sinka. La cambiu a fost alăturat și adevărul. Să încunoștiințeză băncile, ca prezentându-li-să acest cambiu de cineva, să nu i se acoarde împrumutul. — **Herseni,** în 13 Maiu 1909 *Josif Hercioagea*, preot.

— **Advocat osândit la temniță.** Advocatul Dr. Ivitz Mor din Măcau, a fost osândit din partea Curii regești din Peșta la o lună închisoare și pierderea oficiului pe 3 ani, că au defraudat niște bani ce îi primise cu mandatul de-ai plăti la o bancă și i-a folosit pentru sine.

— **Di Morșun** ministru din România întorcându-se acasă a aflat în antreu un copil înfașat cu un bilet de următorul cuprins: Doamnă! Am căpătat al treilea copil, nu am cu ce'l crește, și tata lui i dus în lume, iar simbria mea de servitoare abea ajunge pentru ceilalți doi. Luați copilul și dați la creștere. Dacă mai târziu pot să'l iau, voi face bucuros. Copilașul e botezat Iuon; vă sărut mâinile. Di ministru mșcat de mizeria ce reese din scrisoare, a hotărât a da respectivei mame un ajutoriu lunar și a invitat pe mama a se prezenta la locuința dânsului. Respectiva femeie venise mai înainte la Doamna Ministrului.

— **Lipsa de pâne** s'a simțit în 20 Aprile a. c. în București, căci brutarii a urcat prețul pâinii, și primăria nu a conces urcarea sub motiv că nu s'a anunțat la timp și altcum nu era dispusă să îngăduie exploatarea publicului cu acest cel mai însemnat articol de traiu. Prima zi au fost greu, dar a doua zi s'a copt la miliție 50.000 pâni de diferite calități, cari s'a vândut în capitală și așa și brutarii va trebui să înceteze greva.

— **Alcohol** s'a consumat în statul român în anul trecut mai puțin ca în anul premergătoriu, căci s'a încasat din taxele de consumație pe spirt, rachiu și bere suma de 14 milioane, pe când în anul premergătoriu s'a fost încasat 19 milioane lei.

— **Ex-Sultanul Abdul Hamid** locuște în cea mai luxoasă închisoare de pe lume adevărată o vilă la niște milionari din Salonic. E clădită pe țărmul mării în stil oriental și corăspunde tuturor recerințelor moderne, atât ca eleganță cât și ca confort. Are 3 etaje 60 de chilii și un parc mare în care cresc florile cele mai rare. În vila aceasta își va petrece Ex-Sultanul restul zilelor în societatea la 2 fii, 11 femei, 2 eunuci, 6 servitori și 2 bucătari.

Până ce a fost sultan a avut 350 de secretari, 670 femei și sclave, 60 de prinți, 315 vizitii, 120 eunuci, 450 grădinari 250 servitori 600 bucătari și 5000 de soldați din gardă. Averele ex-sultanului în valoare de 40 milioane franci s'a sequestrat.

— **Poporațiunea musulmană** din lumea întreagă se urcă la cifra de 270 milioane și anume în Turcia 27 milioane, în Rusia 24, în India 60, în China 40, în Persia Arabia 20, în coloniile Olandese 25, în Africa 70, în Algeria 8, în Sahara franceză 12, în Franța 20 milioane, în România și statele balcanice vr'o 600 mii. Legea Islamului are mare însemnatate, ca bună oară Turcia poartă numele de Memalik adevărat țară pazită de Alah. Sultanul este stăpân cu putere de a face legi și a cărmui prin 2 slujbași. Vizirul cel mare și Muftiul cel mare, cel dintâiu e capul cel mai de sus, de el ascultă toți miniștrii, el comandă și armata, al doilea e apărătorul legii lui Dzeu. El are dreptul să dea prin o hotărâre și pe sultanul de pe tron, după cum s'a întâmplat și cu ex-sultanul pe cari lau detronat vizirul cel mare.

— **În armată turcească** de sub comanda tinerilor turci, se află mulți români macedoneni și comandantul suprem al armatei ar fi recunoscut că majoritatea trupelor a fost compusă de români, iar Grecii și Sârbii ar fi desertat înainte de pornirea lor din Macedonia. Cu ce va răsplăti turcii românilor ajutorul acesta? viitorul va arăta.

— **Noul sultan** Mohamed al V-lea, va fi încins cu spada în luna viitoare prelângă mari ceremonii, dânsul e foarte simpatic la tinerii turci. El, care a fost așa zicând chinuit timp de 30 ani, e mare inamic al absolutismului, osândește și despotismul și este decis a implânta în Turcia instituțiile și civilizația Europei, dacă cumva cei alungați dela putere, cari dispun de sume enorme de bani, nu vor încerca din nou a restabili stările de mai înainte. După cum spun gazetele streine, cei alungați s'ar aduna în Azia o armată ca să ocupe din nou Constantinopolul.

— **Din Sofia** să publică știrea că Ferdinand va purta titlu „Regele Bulgariei” și nu după cum se scrie „Țarul Bulgariei”.

— **O statistică interesantă.** În revista teologică a lui K. A. Kroze s'a publicat rezultatele cercetărilor sale, relativ la lățirea confesiunilor religioase. După Kroze din cele 1555 milioane de oameni de pe globul pământului sunt:

Romano catolici	264.506.000
Protestanți	166.627.000
Greco orientali	117.875.000
Israeliti	11.027.000
Mohamedani	202.018.000
Budhisti	120.250.000
B. Hindii	210.100.000
Tovisti	267.100.000
Shintvisti	17.000.000
Fetizisti	144.700.000
Alte confesiuni	15.000.000

— **Școale românești în Turcia,** vor fi deschise în anul acesta în Macedonia apoi în Albania, sunt până acum 100 școale primare, trei superioare românești și școala comerciale din Salonic și Jamino, apoi liceul din Monastir. M. Bazaria fost inspector al școalelor românești a fost denumit de senator și Tacit înaintat de inspector general al școalelor românești din Turcia europeană.

— **Din Franța vine știrea** despre o zăpadă grozavă ce a căzut în zilele acestea au înghețat și s'a stricat tot ce a fost înflorit — o daună enormă mai multe milioane a suferit țara.

Mulțămită.

Din prilejul trecerii la cele vecinice, a prea scumpei mele preotese **Paraschiva Dragomir n. Căpățină** din Arpașul inferior, nenumărați prietini și cunoscuți din apropiere și departări mau consolată, parțe în scris, parte verbal, parte participând la înmormântarea neuitatei mele defuncte. Tuturor acestor inimi nobile le aduc adânc simțita mea mulțămită și pe această cale.

Arpașul infer., în 3 Mai st. n. 1909.

Trandafir Dragomir,
preot. ort. român.

Chemarea și datorințele femei

(Urmare și fine).

IV.

Femeea ca doctor!..

Nu-mi luați în răs afirmațiunea mea „femeea e doctor” căci greșiți amar! Ți-se pleacă din vre-o mâncare cumva? boreasa te trage puțin și boala-ți fuge... Te doare capu? ea odată îți moae o cărpă în apă rece și legându-te la cap îți trece. Te-ai ars cumva? femeea dibace îți pune pe arsură o amestecătură de un galbinuș de ou, cu o bucată tot atât de mare de unt și te leagă cu un petec de pânza. Ori te unge cu ulei de în amestecat cu tot atâta apă de var, saupresara rana cu sare pisată care împiedecă ieșirea beșicilor usturatoare și în scurt timp ești mântuit.

De ți se umflă cumva obrazul din răceală, ea odată băgând într'un săculeț ca un pumn floare de soc, de romoniță și de teiu, le inferbintă bine și așa ți-l pune săculețu pe partea umflată și după câteva probe îți trece.

Ți strepezește cumva dinții? Ea îndată îți spune leacul: freacă-i bine bine cu sare măruntă.

Ai negei la mână? femeea ți-i leagă de câtevaori cu un petec de flanel uns gros cu săpun negru și negeii muindu-se încep a se desface.

Ce boală mai grea ca durerea de dinți și mâsele! Femeea ți-o alină punându-ți pe par-

Depoul general: al adevăratelor MAȘINI de cusut SINGER

se vând cu cele mai avantajoase prețuri în rate lunare, pre lângă garanție îndelungată. Instrucție gratuită la cusutul mașinei, a broderiei, ca: netedă, rotund, azur, aplicație, congre, spaniol, smyrna etc. etc.

Atelier mecanic de construcție și reparaturi dela cele mai gingașe puști, mașini de cusut și biciclete.

Articli de construcție pentru arme, mașini de cusut și biciclete, în mare alegere.

Făgăraș,
Ulița Beceanului 4.

SÁRKÓZY JÓZSEF,
montator de arme, mașini și mecanic.

tea gingeilor cu durere, piper pisat legat înir'o cărpă și muiat în spirt; ori îți dai să-ți speli gura de câte-va ori pe zi cu apă călduță în care s'a disolvat piatră acră (la 1/2 litru de apă 6 dgr. piatră acră).

Ba de vini iarna pe ger din vre-o călătorie, friguros și ți-au degerat poate urechile ori chiar picioarele, femeia te mântuește și de așa năcaz, că ți-le freacă bine-bine cu apă rece de tot și apoi ți le unge cu alifie de cânfor.

Și ce e mai mult, căzând chiar și în o boală mai grea cum e boala de gât (difteris), femeia dibace iar nu te lasă, că ia un penel și-ți unge rana în gât cu spirt în care a disolvat o bucată de piatră vânăta cât un bob de mazăre și-ți dai să gargarizezi spirt din când în când.

Apoi de guturaiu (catar) te vindecă până bați în palme, că-ți dai să tragi des pe nas zeamă de lămaie, stoarsă în palmă. Iar când ai gălci, nu te lasă până să ți să învechească boala ci îți înfașoară gâtul înainte de culcare cu un ștergar ud în apă rece și stors, peste acesta te leagă cu altul svântat. Acest leac ți-l face mereu până trece boala.

Suferi dureri de stomac din cauza răcelei (reuma)? — femeia s'apucă și amestecând la un loc 1/2 l. «cognac» de cel mai bun (cu trei stele) cu 1/8 din 1 Klgr. sare măruntă, cernută cu sâta cea deasă, în toată dimineața pe nemăncate îți dai să bei din acest leac, 2 linguri împreună cu 6 linguri apă ferbinte, iar cu o lingură cognac curat te freacă bine-bine pe burta. Tot așa te lecuește și când te dor picioarele din răceală (reumă).

Vedeți dar de ce mare preț e o femeie harnică la casa ei!... Aci am adus înainte numai câteva din leacurile ce am văzut că folosesc femeile în cazuri de bolnăvire a membrilor familiei. Ei! dar câte nu vor mai fi încă, pe cari mai bine ni le-ar putea înșira însăși acele harnice femei ca să poată fi cunoscute și de alte cari nu le știu. Căci mulți bani cruță bietul țaran prin aceea, că nu pentru ori și ce nimica haid la oraș la doctor. A folosi leacuri bune pentru boale e foarte potrivit și de lipsă chiar, căci între cei bătrâni câți n'au murit — Doamne iartă-mă — cu zile, pentru că nu credeau în leacuri de-ale doftorilor adevărați. Bătrânii credeau numai în descantece și vraje. Azi însă fapte să vezi, nu că borborosind cele câteva vorbe și implântând cuțitu în vatră și ce știu eu, e în stare să te vindece. A crede în astfel de lucruri e și păcat. Femeile noastre azi sunt cu mult mai înțelepte, decât ca să mai poată crede în astfel de nimicuri. Dovadă de înțelepciunea lor e cele spuse de mine la boalele amintite. Că ici, colea, mai găsim totuși rătăcite, să sperăm că cele bune le vor îndrepta și pe cele rele.

Să vedem însă pe femeia ca doctor al micilor copilași.

De vede mama că copilașul ei nu poate dormi, nu-l mai îmbată cu mac, dându-i să bea, cum făceau bătrânele, ci 'i leagă pe moalele capului o cărpă unsă bine cu o amestecătură făcută din mac alb zdrobit, lapte din țâța ei și gălbenuș de ou.

Văzând mama că-i să sparie copilașul în somn, îi dai să lingă miere de stup, care îl curăță la stomac de laptele ce 'i s'a înmăncat acolo și care-i cauzează spaima.

Când toarnă și sughiță copilașul, îl leagă

la rânză cu izmă creată verde și pelin, ferite în vin.

De are copilul dureri de foale, îl unge la rânză cu puțin șafran în ulei de lemn.

Dacă are limbrici, îl leagă la buric cu o coajă de ceapă zdrobită bine în oțet, ori 'i dai să mănânce lapte în care a băgat puțin praf de limbrici, cumpărat din farmacie s'au 'i dai cu o lingură să bea apă îndulcită cu zahăr în care a amestecat făină de grâu foarte bine cernută.

Când tușește copilul îl unge la piept și la tălpi cu un amestec de unt nesleat și nesărat cu puțin șafran.

De are lindini, îl spală cu leșie, în care a opărit pelin alb.

Iar când îi crește copilului dinții și suferă de boală rea, 'i pune pe moalele capului pâne prăjită muiată în vinars și-i face scaldă în care s'a pus buruiiană numită «cintetiu», ori îi dai o linguriță de ulei de lemn să toarne, prin ce să nșurează de boală.

În urma acestora nu păcătuește acela care numi dai dreptul când zic; că femeia e doctorul familiei sale. O femeie dibace își împacă toate lipsele casnice și numai acolo cere ajutorul și sfatul altuia, unde ea prevede că nu e în stare singură să împliească lipsa.

Mă bucur, dragile mele, când vă văd dibace și harnice în toate! Dați înainte nu vă lăsați, Din parte-mi vă doresc tot binele.

Ghiță din Ticuș.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Ministrul de agricultură a publicat în zilele aceste, pe baza rapoartelor intrate dela raportorii agricoli din țară următorul buletin asupra situației semănăturilor la 15 Aprilie crt.:

În luna Aprilie timpul a fost foarte schimbăcios, în preponderanță nefavorabilă, netrecând nici măcar o zi sau o noapte fără raceli simțitoare, așa că în ultima analiză în cele 2 săptămâni din urmă n'au putut să profite mult nici semănăturile de toamnă nici cele de primăvară, răsărite mai de timpuriu. Situația s'a îngreunat și prin ninsori repețite. De ploat a ploat, ce e drept adese-ori, dar fără să folosească mult, pentru că vântul puternic ce a urmat parțial și furtunii, au uscat iarăși pământul, prin ceea ce desvoltarea plantelor a rămas și pe mai departe nepotrivită. O desvoltare mai puternică s'a întâmplat cel mult în regiunile sudice, unde se aud laude asupra înfrățirii semănăturilor de toamnă și unde se aud nemulțămiri numai în ce privește desvoltarea orzului de toamnă și a rapiței.

Cu tot timpul aspru al primăverii semănăturile de toamnă sunt satisfăcătoare îndeosebi săcăriile; în unele locuri sunt chiar bune: în cele mai multe părți ale Ungariei-sudice, în Bănat, în părțile ardelenene și în preapta Dunării, unde semănăturile sunt dese și cele mai multe au înfrățit în mod responsabil. În celelalte regiuni ale țării, mai ales grânele pun oamenii pe griji, pentru-că sporadic ele au răsărit slab, și în parte n'au încolțit de loc. Aici grânele dese și bine înfrățite sunt rari, așa că încrederea agricultorilor scade din zi în zi.

Lucrările de primăvară au fost favorizate binișor de timp, așa că aratul și sămânatul orzului, ovăsului, mazărichii cu ovăs, trifoiului și luțernii s'au făcut în cea mai mare parte a țării.

Orzul și ovăsul timpuriu au răsărit binișor și celelalte plante de primăvară se desvoltă satisfăcător; totuși lipsa ploii este simțită.

Pășunile și livezile încep să inverzească; în unele locuri vitele au trebuit să fie scoase la pășune din cauza lipsei de nutreț. Vitele sunt sănătoase dar slabe și mulți trebuie să le vânză din lipsa nutrețului.

În vii lucrările înaintează cu spor, asemenea și în grădinile de pomi. Iarna lungă și aspră a făcut multă pagubă în vii; nu mai puțin a stricat și bruma, ce a căzut adese-ori în timpul din urmă. Oculatul viței s'a sfârșit. Prospectele pentru recolte din acest an a strugurilor sunt în genere nefavorabile cu atât mai vârtos după ce în zilele trecute în urma răcelii și ninsorii, peste noapte a căzut și brumă.

„G. de. Dum“.

POȘTA REDACȚIUNEI.

D-lui V.... — Credem și noi, că doară par-tea aceea, dară ce să faci, când omul își uită de sine. Bine zici, că la lumină nu-i place dumnealui, dar pe voia lui, D-zeu de sigur, că nu va face tot întunec. Om vedea rezultatul — dar' pozitiv, că e blăstemul muerii prime — a doua să blastămă ea singură umblând pe la icoane, când dumnealui jace în crișmă.

N. Avr. Sibiu. Am primit și vom publica — tema e bună și interesantă — numai de personalități să ne ferim — deci vom elimina numele și numai faptele rămân scrise cu litere negre.

G. B. Săliște. Nu e locul potrivit și poate ar da însă la supărări, dar' poți fi încredințat și asigurat, că el e unul dintre cei mai harnici și culți și simpatici tineri nu numai din Făgăraș dar din toată Ungaria, și când ne va părăsi vom simți lacuna multă vreme. Numai gratula vă putem. De Y. cu regret nu putem zice așa.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Țiglarie de cement

aranjată după sistemul cel mai nou,
în Arpașul inferior (Alsóárpás).

Subscrisul aduc la cunoștința On. public, că am înființat în comuna din Arpașul inferior, aproape lângă gara căilor ferate ung. o fabrică de

ȚIGLĂRIE DE CEMENT

pentru acoperirea edificiilor, unde să eșecută după formele cele mai noauă de Falsziegel, cari în lățimea de un □ mtr. intră numai 14 bucăți, pentru durabilitatea lor se da garanție de 10 a.

Prețul la 1 mie e 82 coroane.

Rog on. public pentru comanda necesare a se adresa la dl Löbl Mor în Arpașul inferior.

Cu stimă
SCHMIDT,
fabricant.

PROPISE

pentru probe de examen
pe hirtie fină și tare din nou făcute
să află de vânzare cu preț redus
la tipografia română din Făgăraș.

INCUNOȘTIINȚARE!

Subscrisul măestru-ferariu și potcovar de cai, cu diplomă dela școala centrală r. ung. de stat din Bpesta; aduce la cunoștința Onor. public din loc și dela sate, că au deschis în Făgăraș, ulița Becleanului sub Nr. 66, (aproape de vamă un

Atelier de FERĂRIE (coăcie) și de potcovit cai.

unde potcovește și cei mai jingăși cai bolnavi de picioare, și execută totfelul de lucrări de ferărie, precum: *cară, cărute, trăsuri, birje etc. Pluguri de fer, grape, mașini de săpat și sămănat, și toate ce să țin de sfera branșei economiei.*

Reparaturi se efectuează ca nouă, lucru bun, durabil, cu garanție. **Prețuri ieftine.**

Rog pe Onor. public de a mă încuraja în branșa aceasta și a mă onora cu binevoitorul sprijin, sunt cu stimă

VICTOR POPARAD.

măestru-faur și potcovar diplomat.

JOSIF ROSENBAUM

CIASORNICAR și GIUVAERICAL,
Făgăraș, Piața mare, Francisc Iosif nr. 17.

Recomandă Onor. public **magazinul** său bogat asortat cu totfelul de oroloage de buzunar din aur, argint și nickel, de părete cu ornament, perpendiculare, trezitor etc. precum și Omega, Intact, Triumph, Urania etc. pentru care garantez până la 4—5 ani.

Mare asortiment de **Briliant, Diamant și Jiuvaricale din aur și argint, și articole de argint de China.** — Obiecte astronomice. — Prețuri ieftine. —

NB. Obiecte vechi de aur și argint cumpăr sau schimb cu nouă.

IOSIF ROSENBAUM,
ciasornicar și giuvargier**TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA
POPORULUI**

Făgăraș, Vár-ter Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Execută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficiale pentru agendele bisericesti și școlare; **cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris,** etc

Comandele din afară se efectuează repede.

Sprijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

Anunțuri, inserțiuni și reclame se primesc cu prețuri reduse la administrația fcaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Nouă antepriză de pompe funebre.

ANTON KUNZ

Făgăraș, ulița Becleanului nr. 5. (casele Mazura).
Locuința: ulița Oltului nr. 14.

Aduce la cunoștința Onor. public din loc și dela sate, că am aranjat o nouă

ANTREPRIZĂ DE POMPE FUNEBRE

cu tofelul de articole pentru cazuri de moarte, asemenea stau la dispoziție cară funebre, de gală, de doliu și pentru copii.

SICRIURI (copârșeuri) de metal și imitație de metal, de ștejar și lemn, fabricație proprie

Mare asortiment de **coroane, pantlici,** precum și toate articolele necesare la îngropăciuni, dela calitatea obicinuită, până la calitatea cea mai fină în mătăsărie, în diferite mărimi și **cu prețuri ieftine.**

Îngrigesc de înmormântări complete, după dorință și rit, precum și transport de cadavre. Prețurile sunt calculate după calitate și execuțiune pentru ori și ce clasă de înmormântare și stau la dispoziție în tot momentul pentru a satisface pe onor. public, rogându-l de a mă onora la cazuri de mormântări, sunt

cu deosebită stimă

ANTON KUNZ,

antreprenor de pompe funebre.

**Zarafina și Trafica de tutun
a lui****DUMITRU POPP DEJENARUL**

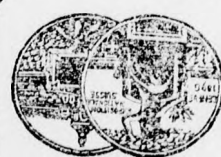
în BRAȘOV, Strada Hirscher Nr. 4.

Are onoare a aduce la cunoștința On. public din Țara Oltului și din împrejurime, că **mi-am schimbat localul de**

ZARAFIA și Trafica de tutun

în **vecinătate** de unde am fost, tot în aceea parte a străzii (Strada Hirscher Nr. 4. Brașov) și mă rog de Onor. clientela a fi cercetat și pe viitor, ca și până acum din partea compatrioților Olteni, căci mă voi sili a satisface cerințele On. public cu toată acurătețea.

Zaraful: DUMITRU POPP Dejenarul.

Unica prăvălie de
vânzare

a Oroloagelor

„UNION“ HORLOGERIE**HARTMAN KAROLY,**

ciasornicar artistic.

Făgăraș, ulița Becleanului Nr. 3.

DEPOSITE: de ciasuri de buzunar, de părete, deșteptător, perpendicular, de cancelarie. Diferite lanțuri, de nickel și argint.

Articole optice: zwickeri, Esecută și cele mai gingașe ochilari, după ordin medical. — **REPARATURI.** —

Obiecte de aur și argint de La oroloage reparate se da garanție dela 2—5 ani.

China și de Astronomie. Instalează ciasuri în turn și pe edificii, cu prețuri ieftine.

Cu prețuri ieftine.

A apărut:

CÂNTECE DIN LUMEA VECHIA

culese de Gh. Tulbure. Se află de vânzare cu prețul de 40 fil. la tipografia C. Popp.

PROTOCOALE de BANCĂ de toate operațiunile se află a tipografia mea cu prețuri reduse.